СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК — UKRAINIAN DAILY

Пам'ятайте про Україну!

No. 144. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, ЧЕТВЕР, 31-го ЛИПНЯ 1986 — ЦЕНТІВ 25 CENTS — JERSEY CITY and NEW YORK, THURSDAY, JULY 31, 1986 No. 144. VOL. XCIII.

ДЕЛЕҐАЦІЯ АОЛПУ ВИЇХАЛА ДО ІЗРАЇЛЯ

Нюарк, Н. Дж. — Організація Американці в Обороні Людських Прав в Україні (АОЛПУ) повідомляє , що діюча голова Божена Ольшанівська поїхала до Ізраїля в понеділок, 28-го липня ц.р., щоб розвідати про справу Івана Дем'янюка.

З нею також поїхали адвокати Теодор Романків і Орест Рудзик. Романків є адвокатом АОЛПУ і також посадником міста Берклі Гайтс, Н. Дж. О. Рудзик є членом Комісії Громадських Свобід в Канаді.

Метою подорожі делеґації до Ізраїля є розвідати подробиці справи І. Дем'янюка, причини його довгого ув'язнення без оскарження, питання оплати його правного оборонця під час судового процесу, можливість дістати дозвіл від ізраїльського уряду українця-обсерватора, який буде слідити за процесом і буде постійно звітувати про перебіг справи тощо. Пороблено заходи через ізраїльську амбасаду у Вашінґтоні на зустрічі з урядовими чинниками міністерства справедливости і інших відділів.

Організація АОЛПУ, яка понад рік помагає І. Дем'янюкові і його родині, переведе зустрічі і конференції з ізраїльтянами в позитивний спосіб під кутом співпраці і дружби. Організація АОЛПУ вже понад рік займається допомогою І. Дем'янюкові і його родині тому, що його людські і громадські права були нарушені Урядом ЗСА.

Б. Кравченко став новим директором КІУС

Едмонтон, Альта. — З днем 1-го липня 1986 року д-р Богдан Кравченко став директором Канадського Інституту Українських Студій на місце проф. Манолія Лупула, що відійшов із цього посту після десятьох років праці.

Д-р Б. Кравченко

Д-р Б. Кравченко здобув дипломи в університеті Бішоп'с і Торонтонському з політичних наук і філософії. У 1971 році здобув диплом із совєтських студій в Інституті совєтських і східньоевропейських дослідів при університеті Ґлазґов. Він здобув звання доктора філософії в Оксфордському університеті в 1982 році за свою працю „Суспільна мобілізація і національна свідомість в Україні XX ст." Ця праця появилася друком 1985 року у видавництвах Мекміллан (Лондон) та Сент-Мартінс (Ню Йорк). Д-р Кравченко також був редактором праці „Ukraine after Shelest" (Едмонтон, 1983) та співредактором із проф. Романом Сербином „Famine in Ukraine", що незабаром появиться в КІУС. Він є теж автором інших праць.

Спеціяльність д-ра Кравченка — уряд СССР, порівняння комуністичних політичних систем і політика сучасної України. Під цю пору він є членом управи Канадської асоціяції етнічних дослідів, представником Канадської асоціяції славістів до Міжнародного комітету совєтських і східньоевропейських дослідів, членом Канадського дорадчого комітету етнічних студій, головою Комітету розвитку українського суспільства, степовий район, членом редакційної колеґії „Енциклопедії України" та дорадчим редактором із проф. В. Ісаєвом гасел „Суспільство".

Д-р Б. Кравченко викладав у відділах політичних наук та слов'янських східньоевропейських дослідів Альбертського університету, а в 1983 році його назначено асистент-директором КІУС.

Д. Ортеґа погрожує ЗСА

Ню Йорк. — Президент Нікараґуа Даніель Ортеґа виступив у Раді Безпеки Організації Об'єднаних Націй і закликав З'єднані Стейти Америки виконати рішення Міжнародного суду в Газі, який назвав американську допомогу антисандіністам протизаконною. Він вимагав також, щоб ЗСА заплатили відшкодування нанесені Нікараґуа під час ґромадянської війни.

„Ми не хочемо конфронтації, — заявив Д. Ортеґа. — Ми прибули сюди не для того, щоб ображати американський Уряд, а для того, щоб вимагати дотримання міжнародних законів. Відмова ЗСА виконати рішення Міжнародного суду приведе не лише до воєнної ескаляції в Центральній Америці, але і до більш серйозних наслідків у світовому маштабі. Ми повинні діяти твердо і рішучо, щоб не допустити до пролиття крови, яке загрожує не лише нікараґуанцям, але й американським воякам".

Ортеґа заявив, що не буде добиватися від Ради Безпеки формального осудження З'єднаних Стейтів, щоб дати президентові Роналдові Реґенові „можливість маневру", тобто відмови від підтримки антикомуністичних партизанів.

Нікараґуанський президент може розраховувати на підтримку з боку неприєднаних країн, які входять в Раду Безпеки, але західні країни, постійні члени ради, проголосують проти його пропозиції, а оскільки вони мають право вето, то ніяка резолюція, яку запропонує Ортеґа, не буде прийнята.

Перед тим, як виступити в Об'єднаних Націях, Ортеґа „завойовував серця ліберальних американців". Він виступив у двох бруклінських церквах, і в обох випадках його промова була зустрінута оваціями. Лише один з присутніх запитав лідера сандіністів, чому в Нікараґуа переслідують священиків, журналістів і навіть борців проти режиму колишнього диктатора Сомози. „Я думаю, що ви чесна людина, — відповів Ортеґа. — Якщо ви представитесь, ми запросимо вас до Нікараґуа, щоб ви могли все побачити на власні очі".

Ортеґа намагався оправдати недавнє виселення з країни єпископа Веґи, заявивши, що Веґа займався антидержавною діяльністю. Президент Нікараґуа оголосив про свій намір зустрітися з кардиналом Джаном О'Коннором, щоб пояснити йому „реальну ситуацію".

ПРОДАВАТИМУТЬ ПШЕНИЦЮ ДО СССР ПО ЗНИЖЕНИХ ЦІНАХ?

Вашінґтон. Президент Роналд Реґен, відбувши нараду із своїми економічними дорадниками і спеціялістами від сільського господарства, покищо вагається чи З'єднані Стейти Америки мають продавати для Совєтського Союзу й інших комуністичних держав додаткову кількість зерна, зокрема пшениці, по знижених цінах, чого зрештою домагаються американські фармери і деякі законодавці.

Сенатор Роберт Дол, лідер республіканської більшости в Сенаті, беручи до уваги цьогорічні вибори до Сенату і Палати Репрезентантів, потреби фармерів і дуже скомпліковану міжнародну ситуацію, а зокрема можливість чергової зустрічі на вершинах між президентом ЗСА Р. Реґеном і совєтським лідером Міхаїлом Горбачовим, став по стороні прихильників продажі. Його підтримали також інші законодавці, які вважають, що фармери мають право продати максимальну кількість зерна закордонним країнам, бо це полегшить їхній фінансовий стан. Натомість державний секретар Джордж Шулц, який відповідає за наслідки такої трансакції і міжнародну політику в цілості, висловився проти додаткової продажі по знижених цінах, а може навіть за позичку для СССР.

У Білому Домі і в Капітолі розгорілася тепер в тій справі свого роду „війна" між прихильниками і противниками пропонованої продажі і цей момент, зокрема критику Президента, зручно використовує совєтська пропаганда і, очевидно, підтримує домагання фармерів й тих законодавців, які стають в їх обороні. Становище державного секретаря підтримують поміркованні політики в Білому Домі і законодавці, які кажуть, що додаткова продаж зерна для СССР може підірвати американську економіку, спричинитись до підвищення цін на зернові продукти в ЗСА, зменшити експорт зерна до заприязнених із ЗСА країн, які також потребують допомоги і змінити цілу систему торгівлі ЗСА із закордонними країнами.

Президент Р. Реґен розмовляв в цій справі з секретарями Державного департаменту, скарбу, сільського господарства, праці, оборони, бюджету, розвідки, торгівлі та з багатьма дорадниками в торговельних справах. Після цієї розмови речник Білого Дому Леррі Спікс заявив, що Президент ще не вирішив, що робити у цій конфліктній ситуації. Експорт сільськогосподарських товарів із ЗСА впав з 43,8 більйонів долярів в 1981 році до 27,5 більйонів в 1986 році. Це й буде мабуть одним з найповажніших аргументів у рішенні Уряду, кажуть економічні спостерігачі.

Прийняли ґрадуантку Менор коледжу на становище перекладача

Дженкінтавн, Па. — Директор Бюра зовнішніх зв'язків Мері Анн Вайтгед повідомила, що Ореста Микита з Філядельфії була прийнята на працю до Бюра зовнішніх зв'язків. Вона буде працювати частину тижня у тім бюрі як перекладач на українську мову, полагоджуючи також машинописання. О. Микита ґрадувала з Менор Джуніор коледжу у 1986 році.

О. Микита

Під час студій у Менор коледжі вона одержала дві стипендії від Українського Народного Союзу. Вона задумує дальше студіювати у Темпл університеті.

О. Микита народилася у Галичині. В 1980 році вона приїхала до ЗСА. В Перемишлі закінчила середню освіту і два роки студій в післяматуральним студіюм у ділянці бухгальтерії і фінансів. Працювала вчителькою передшкілля в Селесках в Польщі. Від 1982 року вона працює як складачка на компюторі у видавництві щоденника „Америка".

Меццо-сопрано Н. Худа-Гусяк виступить в Гантері

Гантер, Н. Й. — В суботу, 2-го серпня ц.р., о год. 8-ій вечора тут в Центрі Української Культури виступить меццо-сопрано Наталія Худа-Гусяк з фортепіяновим супроводом Томи Гриньκова.

Мистці виконають твори Лисенка, Донніцетті, Соневицького, Шумана і інших.

Вступ на концерт 5 і 4 дол. від членів ЦУК і сеньйорів, а 3 дол. від студентів. Квитки можна набути при касі. Мистецьким керівником Центру Української Культури є д-р Ігор Соневицький.

Відбудеться зустріч мешканців табору в Авґсбурзі

Союзівка .— Зустріч мешканців табору в Авґсбурзі, Сомме Касерне і Ляйпгайму, відбудеться в днях 20-го і 21-го вересня ц.р. тут на відпочинковій оселі УНСоюзу.

В програму включені: виставка „таборової України", мистецькі виставки, спільна вечеря із забавою, ділові наради і постанови.

Зацікавлені можуть зголошуватись писемно до: Augsburg, 98 Second Ave., New York, N. Y. 10003, або телефонічно до М. Шмігель (718) 657-7995 або О. Юзенів (212) 673-9801.

М. Ґорбачов обіцяє вивести з Афганістану 6,000 вояків

Москва. — Генеральний секретар ЦК КПСС Міхаїл Ґорбачов, будучи у Владивостоці на святкуванні Дня військово-морської фльоти, виступив на телевізії і обіцяв зменшити на 6,000 кількість совєтських окупаційних військ в Афганістані. М. Ґорбачов сказав, що з Афганістану будуть виведені три зенітні полки, два моторизовані полки і танковий полк.

„На це ми чекаємо відповіді зі сторони тих, хто вмішується в справи демократичної республіки Афганістан", — сказав совєтський лідер.

„Курам на сміх", — так прокоментував заяву Горбачова один західній дипломат, якого московський кореспондент пресового агентства ЮПІ Джек Ределен не називає по імени. „Я вважаю, — продовжував цей дипломат, — що Горбачов повинен продемонструвати щось більш конкретного, якщо він хоче запевнити Захід в тому, що совєтські війська підуть з Афганістану".

В Афганістані перебуває 150,000-ий окупаційний корпус. Навіть якщо СССР дійсно виведе звідси 6,000 юнаків, це ніяк не буде свідчити про закінчення окупації. Крім того, нема ніякої гарантії, що Совєтський Союз виведе хоча б ці 6,000. Дипломат, який розмовляв з репортером ЮПІ, прямо сказав, що контролювати перенесення совєтських військових частин неможливо. СССР може вивести шість полків і ввести замість них шість нових.

Пропаґандивний маневр Горбачова був зроблений якраз перед початком сьомої рунди переговорів між Пакістаном і урядом Афганістану.

В телевізійному виступі Горбачов знову критикував систему протиракетної оборони, яку створюють З'єднані Стейти Америки.

На „Вовчій Тропі" молодь влаштувала День Пластуна

Під час дефіляди юначки віддають почесть новоіменованому Начальному Пластунові.

Іст Четем, Н. Й. (Н. Воронка). — Тут на пластовій оселі „Вовча Тропа", яка положена в Кетскильських горах, відбувся День Пластуна в суботу, 19-го і у неділю, 20-го липня ц.р. Хоч погода була гаряча і було вогко, багато батьків і гостей прибули на оселю, щоб відвідати пластунів-таборовиків.

Цього року вперше за довгі роки відбувається п'ять таборів. Найбільшим є табір новачок, комендант кою якого є ст. пл. Люся Гриців, бунчужною — ст. пл. Христя Санторе, писарем — ст. пл. Ірка Білик, головною булавною — ст. пл. Ляля Подоляк; новачок є 78, а табір називається „У городі городів".

Табір новаків має 75 хлопців, називається „Чародійне авто" та є під керівництвом ст. пл. Андрія Ганкевича, бунчужного — ст. пл. Евгена Сторожинського, писаря — ст. пл. Андрія Вовка.

Комендантом 54-ох юнаків є ст. пл. Тарас Яримович, бунчужним — ст. пл. Даньо Кульчицький, писарем — ст. пл. Адріян Гаврик, а табір називається „Грішники Господа".

Юначками проводить пл. сен. Ніля Павлюк, бунчужною є ст. пл. Роксоляна Телепко, писарем — ст. пл.

(Закінчення на стор. 4)

У СВІТІ

ДВОХ ЧЛЕНІВ КОМУНІСТИЧНОЇ партії Китайської Народної Республіки було засуджено за надужиття їхньої влади, вісім членів були викинені з компартії, а 40 отримали строге упімнення від партійного керівництва. Перевіркою кадрів займалася перевірочна комісія на протлязі трьох місяців і розкрила 1,050 випадків надужиття членами компартії. Подібна перевірка буде переводитись також в інших зокрема великих містах Китаю на зарядження некоронованого керівника Китаю Денґ Шіаопінґа.

У ВИСЛІДІ ЗУДАРУ чорних з поліцією і військовими частинами у Південно-Африканській Республіці знову загинуло вісім осіб. Найбільше заколотів трапляється тепер у школах і уряд заповів нові заходи, щоб ці розрухи зупинити, або принаймні обмежити до мінімуму. Бюро інформації, яке під час тривання вийняткового стану є одиноким джерелом інформації для закордонних кореспондентів, подає тільки перевірені урядом вістки і то тільки ті, які вже поширились серед народу і яких вже закрити не можна. Вісім африканців загинули у місцевості Порт Елізабет, яке, може найбільше з усіх міст ПАР переживає економічні труднощі, що їх в першу чергу відчувають чорні мешканці міста.

ВІЦЕПРЕЗИДЕНТ ДЖОРДЖ БУШ, який перебуває тепер на Близькому Сході, не робитиме зупинки в Марокко і правдоподібно не зустрічатиметься з королем Гассаном II з причини байдужої реакції марокканських політиків до такої зустрічі. Дж. Буш і його дорадники, які супроводжають віцепрезидента у його близькосхідній подорожі, прийняли таке рішення помимо настоювань ізраїльського прем'єр-міністра Шімона Переза, який вважав, що зустріч Буша з королем Гассаном II була в корисною для обох сторін.

ПРОКУРАТОР В ЄРУСАЛИМІ обвинуватив льокального сторожа забудувань американського консуляту за введення в блуд поліції і підняття тривоги. Сторож сам підклав саморобну бомбу під будинок консуляту, щоб знайшовши її опісля „придбати собі слави", а може навіть отримати нагороду і відзначення.

ПРЕЗИДЕНТ НІКАРАҐУА Даніель Ортеґа Сааведра заявив кореспондентам в Ню Йорку, де він тепер перебуває з пропаґандивно місією, що він подав скаргу до Міжнародного суду проти Гондурасу і Коста Ріки, оскаржуючи ті дві держави за підривні акції проти Нікараґуа. Д. Ортеґа хоче добитися рішення Міжнародного суду, яке забороняло б цим двом центральноамериканським державам давати пристановище для нікараґуанських антикомуністичних повстанців і їхніх баз. При тому він знову закинув Адміністрації президента Роналда Реґена, що вона порушує „суверенітет Гондурасу і Коста Ріки, для того, щоб на їх територіях „підготовити американську аґресію проти Нікараґуа". Ортеґа, не перебираючи у словах, гостро критикував політику Р. Реґена і прирівнював її до політики Гітлера.

ЗВІЛЬНЕНИЙ МУСУЛМАНАМИ-шіїтами в Ливані американський римо-католицький священик Лоренс Мартін Дженко заявив, що ливанські терористи приковували його ланцюгом до муру у кімнаті, де він перебував, і кожний раз, замикаючи на руці кайданки „чемно" запитували: „чи ви бажаєте собі чогось". „Одного разу, — заявив о. Дженко, — я вже мав досить їхньої 'чемности' і заявив: „пришліть мені таксівку, а я вже сам дальше дам собі раду". У вівторок, 29-го липня о. Л. Дженко відлетів з Вісбадену до Риму на авдієнцію з Папою Іваном Павлом II.

АҐЕНТСТВО ЮНАЙТЕД Пресс Інтернешенел повідомило з Берліну, що хтось підклав бомбу під берлінським муром, який розділяє Берлін на дві половини: комуністичну східню і вільну західню. Бомба зробила велику діру в мурі, біля якої зараз таки з'явилися на східній стороні „сторожі миру" з автоматами, мабуть побоюючись, щоб хтось з їхніх „щасливих" громадян не скористався з нагоди і не втік до західньої частини Берліну. Берлін відзначатиме 13-го серпня 25-ту річницю ганебного муру, який ще й досі являється символом неволі, репресій, концтаборів, обмеження прав людини у країнах на схід від муру.

ЗСА скептично ставляться до заяви М. Ґорбачова

Вашінґтон. — Адміністрація президента Роналда Реґена скептично поставилася до заяви совєтського лідера Міхаїла Ґорбачова, який заповів, що Совєтський Союз розпічне поступенне зменшення своїх військових частин в Афганістані. Речник Білого Дому Леррі Спікс заявив кореспондентам, що СССР все ще вдержує в Афганістані 120,000 вояків, крім летунських з'єднань і служби безпеки, тобто КҐБ, вдержуваної там для охорони совєтських „дорадників" і високих старшин та ведення шпигунської діяльности.

Не зважаючи однак на заяву Спікса, представники Державного департаменту запропонували міністрові закордонних справ СССР Едуардові А. Шеварднадзе відбути зустріч з державним секретарем ЗСА для обговорення важливих політичних справ і плянування зустрічі на вершинах між президентом Р. Реґеном і генеральним секретарем ЦК КПСС М. Ґорбачовим в кінці цього року.

Годину після заяви М. Ґорбачова, що до кінця цього року Совєтський Союз відкличе з Афганістану шість реґіментів війська, приблизно 6,000 вояків, Білий Дім і Державний департамент заявили, що подібні заяви совєтських речників були вже раніше і що в заяві Ґорбачова немає нічого нового. У Пентаґоні думають, що совєтські лідери знову хочуть обдурити Захід своїми заявами, бо відтягнення 6,000 вояків не є жадним відтягненням, а тільки заміною одних частин іншими. Крім раніших заяв про зменшення війська, в тій свободолюбмий країні все ще перебуває первісне число війська, а може навіть більше, як на Заході припускають.

Е. Шеварднадзе прибуде до Ню Йорку у другій половині вересня, щоб тут взяти участь в сесії Генеральної асамблеї Організації Об'єднаних Націй, яка розпічнеться 22-го вересня. Звичайно так водилося, що під час сесії обидва міністри закордонних справ ЗСА й СССР зустрічалися на приватній розмові і така практика вже стала рутиною від багатьох років. Тепер Адміністрація Р. Реґена хоче впевнитися, що зустріч між Президентом ЗСА і М. Ґорбачовим таки відбудеться в цьому році, щоб таким чином дати можливість Урядові приготовляти третю зустріч на вершинах, тобто поїздку Р. Реґена до СССР в 1987 році.

У вівторок ввечорі з Білого Дому повідомили, що зустріч державного секретаря Джорджа Шулца з міністром закордонних справ СССР Едуардом А. Шеварднадзе відбудеться у Вашінґтоні 19-го і 20-го вересня і президент Роналд Реґен подав цю вістку особисто акредитованим у Вашінґтоні кореспондентам.

В АМЕРИЦІ

РЕЧНИКИ АҐЕНЦІЇ НАСА заявили, що з таєьми міжпростірного корабля „Челленджера" відомо, що всі астронавти знали, що вони були в небезпеці коли корабель експльодував. Головні науковці, які ведуть інвестиґацію трагічної експльозії корабля, сказали, що всі сім астронавтів правдоподібно жили від 6 до 15 секунд після вибуху та що пробували себе врятувати.

НУРЦІ ЗАКІНЧИЛИ дослідження затопленого корабля „Титаніка" і повернулися на сушу в понеділок, 28-го липня ц.р. Д-р Роберт Баллард, який завідував дослідженням, сказав, що все пройшло з успіхом. Говорячи з репортерами у 6-хвилиннім інтерв'ю, д-р Баллард сказав, що науковці повинні залишити корабель та не пробувати його витягати на поверхню, бо він розлетиться. Нурці і роботи морської фльоти зробили понад 57,000 знімок і 140 фільмів.

ДОСЛІДИ ВИКАЗУЮТЬ, що вперше за останні п'ять років найбільше неодружених жінок родять дітей. Статистика виказує, що молоді жінки у віці 16-25 родять менше дітей, як в минуому. Найбільше незаконно народжених дітей є у Вашінґтоні, Д.К., а найменше в стейті Юта.

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893

Svoboda USPS (50-420 ISSN 0274-6964) is published daily except Sundays, Mondays, and holidays by the Ukrainian National Association, Inc. at 30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07302

Subscription: 1 year — $40.00, 6 months — $22.00, 3 months — $12.00. UNA members: $7.50 — 6 months, $15.00 — 1 year. Change of address - $1.00. Make check or money order payable to "Svoboda".

Postmaster: Send address changes to:
"Svoboda", 30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07302
Tel. (201) 434-0237, (201) 434-0807, (201) 434-3036

Статті і дописи підписані авторами, не мусять відповідати поглядам Редакції. Редакція застерігає собі право в потребі виправляти і скорочувати надіслані матеріяли. Незамовлені матеріяли повертається тільки тоді, коли автор собі це виразно застеріг, долучивши заадресовану коверту з відповідною поштовою оплатою. — За зміст оголошень Редакція не відповідає.

Передплата на рік $40.00, на півроку — $22.00, на 3 місяці — $12.00. Для членів УНСоюзу $7.50 на 6-місяців, $15.00 — на рік. За кожну зміну адреси — $1.00.
Чеки і "money orders" виставляти на "Svoboda".

P.O. Box 346 Jersey City, N.J. 07303

Еверелл Гарріман

Староримська засада „Про мертвих треба або добре, або нічого не говорити" не стосується державних мужів-політиків, визначних діячів культури та взагалі осіб, які займали якесь видатне місце у своїй громаді. І коли після смерти такої людини її приятелі і звеличники забувають про цю правду та з куртуазії до покійного чи покійної, із сантименту чи інших причин прославляють її виключно тільки у компліментарному тоні, то це не має значення бо за кілька, кільканадцять, кількадесят чи й більше років будуть оцінювати таку людину з історичної перспективи з відкиненням отого староримського „De mortuis aut bene, aut nihil".

І коли 26 липня ц.р. помер на 94-му році життя Еверелл Гарріман, то було би дуже нерозумно і неправильно, щоби говорити про нього тільки так, як говорять його ліберально-демократичні звеличники. Для них Еверелл Гарріман був великим американським державним мужем, був губернатором стейту Ню Йорк, його іменем охристили ціле одне містечко, попри яке веде один із найбільших шляхів Америки, нюйоркський „трувей".

Насправді — і так напевно оцінюватимуть його з історичної перспективи, що це був один із тих американських державних мужів-політиків, які створили ситуацію, в якій трагічно пручається не тільки Америка, але й увесь світ.

Будучи американським амбасадором в Москві під час Другої світової війни Гарріман був найпалкішим дорадником тодішнього президента Френкліна Деляно Рузвелта, щоби дати якнайбільшу допомогу Совєтському Союзові у боротьбі проти Третього Райху. У 1945 році Гарріман був головним режисером Ялтинської конференції: він її підготовив, він був найближчим і найавторитетнішим для Рузвелта його дорадником. Це він викував формулу про можливість і конечність співпраці держав з різними соціяльними системами, це він переконав Рузвелта, що Сталін це насправді „добрий старий вуйко Джо" і що треба шукати тісної співпраці із Сталіном, не звертаючи уваги на присутнього на цій конференції британського прем'єра Винстона Черчілла. Другим найближчим дорадником Рузвелта був тодішній радник Державного департаменту Альжер Гісс, згодом засуджений на п'ять років в'язниці за кривоприсягу, що він не постачав совєтській амбасаді засекречених державних документів.

Другу жалюгідну ролю відігравав Гарріман, як дорадник президента Джана Кеннеді, коли той не давав летунської охорони для висаду кубинських повстанців, що їх вишколено й озброєно за Д.Д.Айзенгавера. Тому ніхто інший, а Гарріман має фактичну — хоч не формальну вину, — що той висад у Свинячій затоці у 1961 році закінчився трагічно для протикомуністичного десанту і допоміг закріпитися режимові Фіделя Кастра.

Еверелл Гарріман, мультимільйонер, втішався великою повагою у Демократичному таборі, приналежний до його лівого ліберального крила, зорганізованого як „Американці для демократичної акції". Відійшовши від активної державної служби, Гарріман втішався титулом „старшого державного мужа". Вже на схилку свого життя записав 10 мільйонів долярів для „Російського Інституту" в Колюмбійському університеті, у Ню Йорку, для студій над Совєтським Союзом, що його він завжди утотожнював з поняттям „Рашія". Історією Сходу Европи і народів, що її заселюють, не цікавився.

Відомо, що в Ялтинському договорі Сталін зобов'язався перед Рузвелтом перевести вільні вибори в Польщі. Замість цього створив зразу же комуністичний уряд в Люблині та згодом підпорядкував собі як своїх сателітів, не тільки Польщу, але й Мадярщину, Румунію і шляхом збройного наїзду Чехо-Словаччину. Тому в усіх тих країнах, — але особливо в Польщі — прізвище Гаррімана завжди згадувано з найбільшим огірченням. Ліберально-демократична преса прославляє Гаррімана, як великого державного мужа. Треба сподіватися, що знайдуться американські історики й публіцисти-дослідники, які правильно оцінюватимуть діяльність Еверелла-Гаррімана не з погляду партійної симпатії і куртуазії, а з погляду історичної правди. Сьогодні вона ще замрячена, але напевно переможе, бо правда завжди мусить перемогти — скоріше чи пізніше.

Степан Женецький

Американські адвокати в Москві

(До уваги українським адвокатам в Америці)

II.

Ця справа, читаємо далі в тій редакційній статті — Не полягає тільки в тому, чи діялог з совєтськими адвокатами „працює". Більш важливою справою є те, що трактуючи совєтських правників як професійних колеґ, ПАА понижує ідею, метою якої є обороняти. Більше того, її (ПАА) представники наділяють совєтську систему незаслуженою правовістю, коли вони „професійно" відвідують Москву.

Під кінець ця редакційна стаття у „Волл Стріт Джорнел" цілком слушно пише, що умова між американськими і совєтськими правниками про співпрацю повинна бути уневажнена на конвенції американських адвокатів. Ще краще буде, читаємо там, — коли вона, ця умова, буде уневажнена ще перед тим, заки над нею почнеться велика відкрита дебата на серпневій конвенції ПАА. Адвокатська організація — цілком слушно закінчує ця редакційна стаття своє розумне становище, — заощадить нам (отже всім американцям, а не тільки американським правникам), неприємність слухати того роду нерозумних арґументів деяких наших правників, що їх будуть вислов лювати в користь затримання договору.

А таких, як кажуть лемки, „глуптаків", найдеться серед американських адвокатів багато, які будуть боронити цей дивовижний договір про співпрацю між американськими і совєтсько-московськими адвокатами.

До уваги українським адвокатам в Америці

Уважаємо, що на цю започатковану диковинну співпрацю між американськими і совєтськими адвокатами повинні звернути належну увагу українські адвокати в Америці. А зокрема українсько-американські адвокати повинні звернути пильну увагу на надходячу конвенцію Палати американських адвокатів, яка має відбутися в серпні 1986 року, отже вже наступного місяця.

Не будучи правником, не знаємо статуту цієї організації, як рівнож не знаємо, хто бере участь в її конвенції: всі адвокати, члени Палати АА а чи лиш обирані делеґати. Якщо кожен член адвокатської організації має право участи і голосу в її конвенції, то наші адвокати повинні взяти в ній якнайчисленнішу участь; якщо лиш обирані делеґати, то українські адвокати повинні старатися бути обраними на неї делеґатами і бути там присутніми. У випадку, коли б українські адвокати не мали можливости брати участи в тій конвенції, як члени, і не мали можливости бути обраними делеґатами на неї, тоді вони повинні звернутися до обраних делеґатів-американців, щоб вони порушили на конвенції ПАА українські справи, а це: справу прав людини в Україні, та справу українських адвокатів — Левка Лук'яненка і його товаришів, які невинно довгі роки караються за те, тільки, що домагалися, на підставі конституцій СССР і УССР, виходу України зі складу Совєтського Союзу.

Думаємо, що не трудно буде підшукати серед делеґатів не-українців таких, що будуть готові висунути українські справи на тій конвенції, бо серед американських адвокатів, є багато таких, що вороже ставляться до співпраці американських і совєтських правників до комунізму взагалі та до безправств, які чинить Кремль у себе вдома, зі своїми громадянами, а в першій мірі з поневоленими народами, а головним чином з українцями. Таким американським адвокатам, не-українцям, треба дати відповідні матеріяли з вияснениям українських справ, щоб вони могли їх використати в їхніх виступах.

Найважливішим завданням, яке повинні виконати українські адвокати в Америці, це підготовити відповідну резолюцію, чи навіть дві резолюції в українських справах і вручити їх, чи то за посередництвом американських делеґатів, а чи переслати, чи передати безпосередньо на руки президії конвенції ПАА. В одній резолюції треба належно представити справу топтання людських і релігійних прав в Україні, а в другій треба представити трагічну долю Левка Лук'яненка й товаришів, та домагатися їх звільнення.

Справа конвенції ПАА є дуже важливим форумом, де можна порушити українські справи, і українські адвокати в Америці повинні її належно використати. Українські адвокати повинні довідатися про місце і дату, де і коли ця конвенція має відбутися і вже повинні підготовляти відповідні матеріяли до неї. У джерелах, якими автор користувався при писанні, на жаль, було тільки подано, що конвенція ПАА відбудеться в серпні ц.р.

З ЛИСТІВ ДО РЕДАКЦІЇ

ЗАСЛУГИ СЕНАТОРА

Читаючи в „Свободі" посмертні згадки про бл.п. сенатора Павла Юзика, завважив я, що подано дуже скромні інформації про його визначні заслуги в користь Української Католицької Церкви. Не згадано, що він одержав декілька високих папських відзначень. Папа наділив його рідкісною гідністю Лицаря-Командора Ордену св. Григорія Великого. Хоч лицарство Ордену св. Григорія Великого одержало декілька українців католиків, то сенатор П. Юзик був першим і дотепер єдиним українцем, що одержав ступінь лицаря-командора цього Ордену.

Маю надію, що доповните цією інформацією посмертні згадки про бл.п. сенатора Павла Юзика.

Тарас Дурбак, ЛОГВ
Ірвінгтон, Н.Дж.

ПРО КОНКУРС

Прошу ласкаво надрукувати у вашому хвальному часописі мої зауваги до „Звідомлення із 2-го Конкурсу ім. Станислава Людкевича", поміщеного в „Свободі" з 11-го липня, ц.р., бо назване „Звідомлення" стосується і моєї особи. Прочитала я „Звідомлення з 2-го Конкурсу" у вашому часописі, підписане Радою для Справ Культури при Секретаріяті СКВУ, з цікавістю, але також з жалем, і пишу цього листа, щоб дещо вияснити й дещо спростувати у тому місці, де пишеться про мене, тобто — про мою участь в конкурсі зі співу.

Згідно із заздалегідь назначеними мені годинами сесій сольоспіву — в суботу, 7-го червня, по полудні, я прилетіла на час з Едмонтону, місця мого постійного проживання, до Торонто, і брала участь у той день конкурсу, тобто у суботу, 7-го червня. Я була також переконана, що конкурс мав тривати один день, а не два.

Після сесії сольоспіву, мені погратулювала членкиня жюрі проф. Дарія Каранович-Гординська, в її словах — „за найкращий спів на конкурсі". Цю високу оцінку мого співу чув теж проф. Валентин Мороз, що мав рапортувати про конкурс на радіопередачі „Радіо Свобода". Він при нагоді конкурсу записав на магнетофонну стрічку уривки арій, що їх я співала, сказавши мені, що ще того вечора, складаючи радіопрограму, подасть мене як першуна конкурсу, ілюструючи цю вістку зразками мого співу.

Тієї ж суботи увечорі мене телефонічно повідомив другий член жюрі мгр Зенон Лавришин, що я здобула перше місце поміж співаками-учениками. Він також додав, що першу нагороду дістала піяністка, а другу нагороду вирішено поділити поміж другою піяністкою і мною. Під час цієї розмови телефоном мгр З. Лавришин і я говорили про концерт, запляноватий на неділю, 8-го червня, на якому мали виступати учасники конкурсу. Мгр Лавришин був свідомий того, що я в недільному концерті не братиму участи через заздалегідь замовлений поворотний лет до Едмонтону та мої інші професійні зобов'язання там же.

Про мою неприсутність на концерті в неділю теж була повідомлена адміністрація Конкурсу ім. Людкевича, і ніхто мені не сказав тоді, що через це я „програю" своє першенство у змаганні.

Після повороту в Едмонтон, я самозрозуміло поділилася радісними для мене вислідами конкурсу з колеґами, з родиною (включно з телефоном до моєї матері в редакцію „Свободи"), та зі своїми професорами співу і музики.

Минув один місяць і я прочитала у щоденнику „Свобода" офіційне повідомлення Ради для Справ Культури при Секретаріяті СКВУ, що конкурс виграла інша співачка, а про мене, що я лиш „виступала у сесіях сольоспіву", разом з іншими учасниками. Натомість не подано, що я одержала найвищу оцінку за мій спів, а так воно було насправді. Думаю, що мене не визнано переможцем у змаганні через мою неприсутність на пописі в неділю, але таку причину треба було подати у „Звідомленні", або ж з нього взагалі усунути моє ім'я і прізвище.

В кожному разі з мене „зажартували", обнадіявши мене перемогою, яку потім, не вияснивши мені справи і не подавши причин, мені відібрано. Було б безмірно ліпше, коли б у „Звідомленні із 2-го Конкурсу ім. Станислава Людкевича" було подано так, як воно справді було, що Лілея Волянська, вигравши змагання в суботу, через такі то й такі та міркування від перемоги відсувається. Або ж взагалі не подавати мене як учасницю цілого конкурсу, яку в останню хвилину цей конкурс з одноденного став дводенним і самого суботнього виступу вже не вистачало, щоб виграти. Коли б я знала про таку умову конкурсу заздалегідь, то я б достосувалася до дводенного його розкладу, поробивши вчасні зміни в моїх попередніх заангажуваннях.

А так — мені дивно й прикро через таке непорозуміння. Писати ж цього листа до редакції я примушена для того, щоб „не ширилося баламутство", як то кажуть, і щоб люди, перед якими я похвалилася своїм виграшем, не „покивали — за біблійним висловом — на мене головами".

Лілея Волянська
Едмонтон, Альта.

УКРАЇНЦІ В СПОГАДАХ — НІОЛЕ САДУНАЙТЕ

(Хр. Г.) — у відомому німецькому католицькому видавництві „Хрістіяна" появився 1985 року томик п.з. „Підпільний борець за віру в Бога" (Ґоттес Унтерґрундкемпферін"), що містить на своїх 160 сторінках цікавий матеріял про життя і долю відомої литовської правозахисниці, активної католички Ніоле Садунайте.

Ніоле народилася 1938 року в родині високошкільного вчителя, виховувалася в литовсько-національній глибоко релігійній атмосфері і змалку брала участь в церковному житті. Родина її втримувала зв'язки з переслідуваними представниками Литовської Католицької Церкви та національного підпілля. Відвага й любов до правди, співчуття і любов до ближнього — це головні риси її характеру; вони говорять з кожного рядка спогадів. Книжка має три розділи: Ніоле перед судом, спогади та листування.

Ніоле заарештували 1974 року й засудили за участь в поширюванні католицького самвидаву на три роки табору суворого режиму та три роки заслання. В обороні Ніоле стала не тільки Міжнародна амнестія, а в Західній Німеччині, Австрії і Швайцарії створилися групи, зв'язані з Католицькою Церквою, що в дуже ефективний спосіб працювали й інформували німецьке довкілля про молоду литовську діячку.

У цьому виданні описані докладно слідчі допити, процес, нелюдський етап до табору, перебування у таборі Баришево та життя на засланні, де представники влади докладали зусиль, щоб бодай фізично зламати цю відважну жінку, яка своїм оптимізмом, доброзичливістю й вірою в людину, як творіння Боже випроваджувала не одного циничного кагебіста з рівноваги. Чимало фраґментів з її листів до друзів на Заході закінчують книжку. З них говорить велика й глибока віра в доброту й ласку Божу.

На тлі всього поміщеного матеріялу розгортається перед нами трагедія литовського народу, що обороняє свою батьківську віру й національну культуру перед асиміляцією.

Коли Ніоле потрапила до Баришева, де ще й сьогодні — табір для жінок політв'язнів, вона застала там групу українок, що були заарештовані і засуджені в 1972-73 роках.

Розділ про українок у її книжці називається „Сильні духом жінки з України". Ніоле знайомить читача з долею Ніни Строкатої — хоч вона її ообисто не знала, бо Ніну Строкату випустили саме на волю, коли Ніоле Садунайте прийшла до табору, Оксани Попович, Надії Світличної, Ірини Сеник, Ірини Калинець. Вона знає їх історію, навіть деталі, які нам невідомі, як, наприклад, причину інвалідности Оксани Попович, яку прострілили під час спроби втечі, коли вона відбувала перше покарання в 1944-54 роках.

Разом з нашими жінками-політв'язнями Ніоле, не зважаючи на своє дуже слабе здоров'я, брала участь в протестних акціях, голодівках, що організували в оборону хворого Василя Стуса та з інших причин. І на засланні в Красноярщині Ніоле втримувала листовий зв'язок з українцями, що були розкинуті після років табору по всіх закутках Сибіру (нам відомо, що вона переписувалася не тільки з жінками, що їх знала з табору особисто, але також із Вячеславом Чорноволом, Василем Стусом та іншими). Ніоле ділилася з ними теплими речами, продуктами, що їх отримувала в посилках із Заходу. Щобільше, вона у своїх листах до німецьких друзів подавала адресу українських в'язнів, чоловіків та жінок, і радила, як їм можна допомогти.

В одному з таких листів читаємо: „Прибули нові товариші долі, вони дуже вимучені, вичерпані, слабкі і хворі. Я ділюся з ними подарунками, що їх отримую від Вас...

Пересилаю Вам, тепло мого цілого серця та вдячність за все добро, що Ви для мене та інших вчинили..." (ст. 149).

Влітку 1979 року надійшов лист одної української правозахисниці на Захід, в якому писала дещо про Чорновола й цитувала з його листа до неї: „Їй, Ніолі, я завдячую найбільше, що я не помер з голоду на тих копійчаних заробітках, що мені виплачував совхоз, що я навіть трохи скріпився... В тім часі, їй, однак, заборонили отримувати посилки, щоб вона не мала чим іншим допомогати...".

Пригадую розмову з Надійкою Світличною, після її приїзду на Захід восени 1978 року, про Ніолю. „Вона була така весела й життєрадісна, що жінкам співв'язням було важко повірити, що її покарали за підпільну працю для Церкви та хворих священиків". Росіянки, що сиділи в тому ж таборі за приналежність до „Істинної Православної Церкви", цього не могли зрозуміти, що ще не зустрічалися з релігійністю такого характеру. Ніоле у своїх спогадах їм присвятила чимало місця і накреслила кожну постать цієї нещасної групи з великою любов'ю й теплом.

Після звільнення Ніоле прожила якийсь час у брата, що сам попав був у неласку й зазнав переслідування, щоб врешті пірнути в підпілля, де вона скрито, працюючи для своєї Церкви й народу, може жити тими заповітами, що їх обрала для свого життя.

****

Лариса М. Л. Онишкевич

ЧЕРВНЕВИЙ З'ЇЗД ПИСЬМЕННИКІВ УКРАЇНИ

****

III.

Неукраїнські літератури в Україні.

З увагою поставився Загребельний і до інших літератур, які творені на терені України. Серед них велике число російських письменників, які головно пишуть міську прозу, є „вторинні", і маловідомі в Росії. Є також по три письменники молдавські та мадярські та два грецькі. Доповідач з гордістю відмітив, що в Україні є найбільше число жидівських письменників, що пишуть мовою їдиш. Він вирахував 10, як: Х. Меламуда, Х. Табачнікова, чи М. Могилевича. Згадав він про нагороджену збірку жидівської поезії (ред. А. Кацнельсон), і заохочував до видання антології.

Звіт ревізійної комісії

У своїй досить довгій звітовій доповіді, голова Комісії Олекса Мусієнко гостро звернув увагу на брак співпраці між секретаріятом правління Спілки та її творчими об'єднаннями та комісіями, включно із ревізійною. Тільки зі звіту секретаріяту він знає, що там було 125 зібрань, на яких порушено 1,200 справ, серед яких було багато дуже дрібних. Совєтські ревізійні комісії дають часто гострі звіти; ця комісія скидала недоліки за сучасний стан літератури — на секретаріят. Критикувала за „безгосподарність" у будовах домів. Мусієнко звернув увагу на велике число слабих „самовпливних" рукописів, що приходять до видавництва „Радянського письменника". Та він хвалив збільшене число видань, з чого кілька десяток „справді високо ідейно-художньої проби". Звернув увагу на новий будинок для письменників у Києві, хоча критикував коштовний будинок в Одесі, в якому живуть головно не письменники.

Дискусія

Багато з письменників підтверджувало думки, що вже були заторкнені в промовах. Серед них можна звернути уваги на такі справи. Як доказ осягів української літератури п'ять звітових років, підкреслено такі нагороди: Ленінська М. Бажанові, Державні премії СССР О. Гончареві, І. Драчеві та В. Коротичеві, як і Шевченківські премії для інших. (Між іншим Гончар є кандидатом у члени ЦК КПСС, а Загребельний до ЦК КПУ). Було багато похвал Ліні Костенко за „Марусю Чурай", звернено увагу на „Свято останнього млина" Ф. Рогового. Багато гордились майже закінченим 50-томовим виданням творів Франка, тим, що видано Шевченка на 6 мільйонів примірників разом, та й тим, що Україна вже має вісім літературних журналів, і що підготовляється 80-томова „Бібліотека Української Літератури". Коли за тих п'ять років число видань зросло на 63, плянується на наступний період збільшити видання на одну третю.

Рівночасно, конструктивна критика випливала зі слів багатьох. Д. Павличко звернув увагу, що не приїхали вони на це, щоб слухати самих похвал, „Нам сьогодні як ніколи потрібно згуртування й усвідомлення того, що не поодинці, а тільки разом зможемо бути потрібною опорою й духовною снагою народу". Дуже багато критики було про низький рівень друкованої літератури, сірятини. Володимир Яворівський сказав: „Ми націлюємось на середній рівень, який забезпечує безконфліктність існування і нам, і тим, хто друкує..." Він подібне бачив і в кінофільмах, де є „орієнтація на всеїдну посередність", де з довженківської традиції упали до „безкрилої оповідальности". Була й критика пісенних поетичних текстів, які латають їх цілими стрічками у стилі „ля-ля-ля", або „а-я-яй".

Багато було згадок про це що читачі тепер менше цікавляться літературою, що навіть видання таких авторів, як Довженко чи Яновський — лежать, на полицях. Висловлювано думки проти того, щоб авторам давати гонорар залежно від збутку книжки. Дехто пропонував, щоб видавничому редакторові навіть давати премії, якщо видасть хорошу книжку. О. Мусієнко висловив думку, щоб, наприклад, видавництво „Радянський письменник" могло спробувати самим вирішувати обсяг видань, фондів і тиражу.

Під оглядом тематики чи тла, критикували, що письменники не допомогли загальній справі економії та екології; ця друга тема була дуже часто підкреслена. Дехто критикував, що в оповіданнях, наприклад, тло є обмежене до села і споминів, тільки четвертина дії відбувається у місті, а рідке коли поза Україною. Рівнож заторкнено проблематику історичних тем, коли буває не раз „спекуляція" на такій темі, чи коли переписується історію, щоб сусідів не образити. Були заклики, щоб шедеври пам'яток історії, культури та мистецтва повернути на батьківщину. Звертали також увагу, що ще й досі не раз особи чи й заводи не шанують громадських пам'яток у формі археологічних знахідок. Були й думки, щоб допомагати українській культурі у комуністичних країнах поза СССР.

Українська мова

Вислухавши головні доповіді, представник всесоюзної Спілки письменників похвалив Україну, що вона багата на таланти, що має славну літературу й славну мову українського народу. Та занепокоєння про українську мову висловлювали майже всі промовці. Л. Новиченко назвав це „турботою за долю української мови". Він звернув увагу, що, наприклад, коли для шкіл України готують російські переклади української літератури, то „в окремих випадках слід нагадати, що необхідно ширше видавати на Україні твори українських клясиків мовою оригіналу".

Була критика того, що по школах мало вчать українську літературу, молодь мало знає авторів, творів. Юрій Мушкетик звернув увагу на те, що коли поширюють матеріяли точних наук, то звужують — гуманітарні, і так „за десять останніх років чотири рази скорочували і переробляли шкільні підручники української мови і літератури".

Закінчення буде.

В чудодійному Люрді

Отець В. Прийма в Люрді

Мені приємно повідомити всіх земляків-українців у вільному світі, співбудівничих Української оселі в чудодійному Люрді, що завдяки їхнім щедрим пожертвам тут красується храм Успення Пречистої Діви Марії. Храм цей посвятив у 1982 році Блаженніший Патріярх і Кардинал Мирослав Любачівський. При церкві є дімвілля св. Хреста, гостинниця „Веселка України". А посередині простяглася вулиця України, як признання від управи міста Люрду.

Честь, слава і подяка за полум'яне серце солідарної любови всім тим, які пожертвували на потреби всеукраїнської святої справи!

Тут, де нині чудодійна Люрдська ґрота, 128 років тому з'явилася своїй вибранці, убогій пастушці Бернадеті Субіру Пречиста Діва Марія. Під час чергової появи у розмові з Бернадетою Вона висловила свої щиросердечні побажання такими словами: „Хочу, щоб тут відбувалися процесії. Піди та скажи священикам, щоб тут збудували церковцю!"

Наші священики у Франції на чолі зі своїм Владикою Михаїлом Гринчишиним постановили виконати прохання Пренепорочної Діви Марії, а всіх вас, щирих синів і дочок України, прохаємо: не допустім, щоб „Червона калина" у Люрді додолу похилилася!

Мільйони паломників з усього світу відвідують чудодійну Люрдську ґроту. Чимало з них перший раз пізнають багатство духовної краси, святість і славу України. Запитаймо себе у своїй совісті, а також спільно у громадській чи церковній громаді: що я зробив, чим причинився до ще більшої краси і слави України між християнськими народами світу?

Ваші щедрі пожертви на викінчення храму Пренепорочної Діви Марії, як і куплений недавно дім гостинницю „Веселка України" просимо ласкаво надсилати на адреси:

В Америці: Selfreliance Federal Credit Union, 2351 W. Chicago Ave., Chicago, Ill. 60622, c/o Rev. Wasyl Pryjma, Acct. No. 20863.

В Канаді:

St. Mary's (Toronto) Credit Union, Ltd., 832 Bloor St. W. Toronto, Ontario, M6G 1M2, c/o Rev. Wasyl Pryjma.

Василь Прийма

Вінок спогадів отцеві від вдячного парафіянина

Пам'ятного 1960 року я з родиною переселився з еміґрації в Параґваї до Злучених Стейтів Америки, де оселився в Чикаґо недалеко від Собору св. Володимира УПЦеркви. Настоятелем Собору був св. п. о. протопресвітер Федір Білецький, з яким я мав честь познайомитися ще на еміґрації в Німеччині.

В перших же днях звернувся я до отця-настоятеля з проханням прийняти нас до його парафії. Розмова з ним відбулася в його канцелярії в церковному домі при вулиці Кортез, у затишній кімнаті, заставленій наполовину бібліотечною шафою, повною книг. Мою увагу притягла до себе велика грамота у гарній рамі, на честь золотого ювілею отця Федора. Над початком зворушливого і гідного тексту грамоти посередині було нарисовано український державний герб України — тризуб очолений хрестом.

Багато років я інтересувався і збирав матеріяли по питанню зображення нашого державного герба, а саме, чи на тризубі має бути хрест, який є символом нашого майже тисячолітнього християнства.

На грамоті о. протопресвітера Федора Білецького з радістю я побачив таке християнське зображення!

Минуло 26 років, коли я вперше перечитав зміст згаданої грамоти, і 25 років моєї приналежности до парафії св. Володимира під духовною опікою незабутнього о. Федора Білецького, який упокоївся у 1985 році.

На протязі цього часу я багато разів відчував у своїй душі приязне наставлення та доброзичливість отця - настоятеля і до мене і моєї родини. Багато разів ми були щиро вдячні за його святі молитви за всіх нас.

Вияви християнської любови о. Федора до нас відчувались не тільки у невидимій силі його священичих молитов, але і в звичайних побутових фактах щоденного життя. Пам'ятаю, як за першого року нашого перебування у Чикаґо,— непристосованого і нелегкого, — св. п. о. Федір і паніматка Ніна виявляли до нас велику доброту навіть несподіваними подарунками. За перших для нас у Чикаґо Великодніх Свят, коли стояла несподівана велика снігова зима вони напередодні Великодня запросили зайти до них і обдарували прещедро пасками так, що було нам що нести додому. Пізніше о. Федір дав нам у подарунок телевізійний апарат, що було роскішшю на початку нашого невлаштованого ще життя.

Через певний час я захворів на сердечну неміч так, що прийшлось лікуватись у шпиталі. Приступи немочі змучували мене не тільки фізично, але приводили до душевного упадку. І ось у такий час прийшов відвідати мене в шпиталі о. Федір. Нахилившись наді мною та промовивши святі молитви до Господа Бога за моє видужання, панотець присів на ліжко коло мене. Наблизившись ще до мене, почав мене утішати. Його слова, майже зі сльозами, були такі ніжні й сердечні, що вони заспокоїли мене. Як священик, запевняв він мене, що не маю мати в своїй свідомості страху перед Божою волею. Потішав та закликав вірити в Боже милосердя. Його слова й добра рука, що нею мене гладив, втішали мою розпач, я плакав і заспокоювався. Отець ще раз перехрестив мене і відійшов, так мене поблагословивши. Незабаром я вийшов зі шпиталя підлікований, і те благословення мого священика залишилось у моїй душі і в пам'яті досьогодні, хоч сам о. Федір з Божої Волі залишив цей світ.

Ще в 1960 році о. Федір запросив мене увійти до учительського складу Школи українознавства, що існувала при нашій парафії. Це принесло мені велике моральне вдоволення, бо в цій професії я мав добрі успіхи, провчивши у школі десять років. При тому о. Федір, підтримуючи акцію дальшої освітньої національно-культурної праці, поблагословив відкрити при школі ще Вищі Курси Українознавства з видачею абсольвентам курсів матуральних свідоцтв, що було здійснено з підтримкою з боку свідоміщих батьків.

Опікунська рука й дальші стимули отця-настоятеля до моєї праці проявились і в інших справах. Отець Федір покликав мене на члена Братства св. Володимира допомагати в праці парафіяльної радіоавдиції, де я виголошував доповіді на історично-церковні та інші національно-освітні й виховні теми. Отець Федір активно підтримав ініціятиву видати мою працю „Коротку історію Української Православної Церкви" та допоміг у її виданні фінансово.

За провідної підтримки о. Федора ми видавали парафіяльний журнал „Хроніку", що його головним редактором був він сам. Вийшло 42 числа „Хроніки" різноманітного змісту.

Але найглибше почування вдячности о. Федорові від мене з дружиною створилось до нашого духовника як до ісповідника наших душ на протязі всього часу 25 років. Таїнство сповіді, яке уділяв нам о. Федір і до якого ми підходили з душевним трепетом, зразу ж перетворювалось у теплі християнські почування й переживання. Доброзичливість і разом з тим велич духовних поучень нашого ісповідника були глибокі і притягаючі; бути під його опікою й добротою приносило нам облегшення по святім причастю, що уділяв нам о. Федір.

У 1983 році в передвеликодньому часі о. Федір тяжко захворів на серце і витерпів в шпиталі дві тяжких і ризикованих операції. Смерть вже заглядала йому в очі, як і сам він про те згадував. Але з волі Господньої обидві операції відбулися щасливо, бо Господь прийняв молитви усіх вірних і рідних, які молилися за свого любого душпастиря. Отець Федір одужав ще,але недовго тривала для нас та радість. Отець Федір, хоч виконував свої священичі повинності, але був дуже ослаблений. Духово він твердо тримався, кажучи, що він служить Христу і до кінця свого Йому належатиме.

Невилічима неміч, яка поступово розвивалася, зовсім обезсилила його. Перед Велекодніми Святами, 8-го березня 1985 року, в соборі св. Володимира відбулася сповідь всіх священиків Чикаґського деканату УАПЦ. Тоді о. Федір сповідався у Архиєпископа Константина. Після сповіді о. Федір на прохання парафіян, вийшов з вівтаря, ледве вже рухаючись і, пригорнувши до себе мене й мою дружину, уділив нам прощення гріхів наших та братським поцілунком з нами попрощався. Так в останній раз бачив я о. Федора.

З волі Всевишнього наш добросердечний духовний опікун св. п. о. Федір відійшов 13-го травня 1985 року у Засвіти на віки вічні. Там, в небесах, він певно перебуватиме серед праведників у раю за ті його добродійства в духовній службі за свого земного життя.

Величаві похорони Покійного отця-протопресвітера Федора Білецького відбулися в соборі св. Володимира УПЦ з участю маси вірних його парафії та великого числа українських католиків собору св. Володимира й Ольги в Чикаго, бо наш о. Федір багато по-братському помагав тій католицькій громаді за особливо скрутних для них часів.

На вічний спочинок св. п. о. Федора Білецького поховано на українському православному цвинтарі св. Андрія Первозванного в Бавнд Бруку, Н. Дж.

Господь Бог напевно подарував Вічну Пам'ять дорогому о. Федорові та послав йому святий спокій і душевне заспокоєння після всього того, що приносила йому доля за його земної служби Богові й нашій далекій батьківщині та всім його парафіянам і прихожанам!

Антін Кущинський

ВІДОМИЙ МУЗИЧНИЙ режисер Вінсенті Мінеллі помер після довгої недуги. В. Мінеллі був хворий на запалення легенів і емфизему та вже рік перебував постійно в шпиталі. Йому було 83 роки.

ФІЛІППІНСЬКА ПОЛІЦІЯ в Манілі мусіла вживати слізний газ, воду, гумові палиці й інші методи, щоб розігнати голосну антиурядову демонстрацію прихильників колишнього президента Фердінанда Маркоса. При тому, як повідомили речники поліції, товпа демонстрантів забила на смерть одного філіппінця, правдоподібно прихильника теперішнього президента Коразон Акіно.

ПРЕЗИДЕНТ РОНАЛД РЕҐЕН скритикував економічних експертів, які сказали, що економіка ЗСА погіршується. Президент сказав, що зріст є повільний з уваги на раптове зниження цін на оливи, текстильні вироби, продукти сільського господарства тощо, але що незабаром економіка країни напевно покращає.

ЛІВІ ЕКСТРЕМІСТИ в Перу підклали бомби в Лімі аж у 17-ох місцях — під готелями, банками, ресторанами, поліційними станицями та іншими об'єктами, — створюючи атмосферу терору в столиці і вбиваючи невинних цивільних осіб. Поліційні чинники в Лімі заявили, що 167 осіб були арештовані у зв'язку з бомбовими замахами, але частина з них була звільнена з браку доказів, що вони займаються терористичною підпільною діяльністю.

Оркестра „Іскра" прощається з громадою

Після дев'ятьох років постійних виступів вокально-інструментальний ансамбль „Іскра" з Ню Йорку вирішив закінчити свою музичну працю. Останній виступ ансамблю відбудеться в неділю, 31-го серпня, на забаві з нагоди Дня Праці, на оселі СУМА в Елленвіллі.

За час свого існування (1977-86) „Іскра" грала на понад 250 забавах, 100 весіллях і взяла участь у 30 концертах, виступаючи приблизно 42 рази в році у всіх головних українських осередках Північної Америки. Ансамбль випустив три платівки, а саме—„Іскра", „Зустріч світанку" та „Мандрівка по Україні". Крім цього, спонзорував першу платівку нюйоркського вокального ансамблю „Промінь". (Згадані платівки можна набути у всіх українських крамницях, або замовляти безпосередньо в O. Kuzyszyn, 27 Leick Ave.,Carteret, N. J., 07008).

У виступах і на звукозаписах „Іскра" завжди намагалась запізнати слухачів зі сучасною музикою з України. Наприклад, виступаючи під час концерту на Фестивалі Молоді (Ґлен Спей 1979 року), „Іскра" приготовила програму пісень покійного Володимира Івасюка, якого лиш місяць раніше закатувало КҐБ на 30 році життя. Сучасна музика з України мала найбільш помітний вплив на стиль і репертуар „Іскри".

Ансамбль часто виступав на концертових програмах різних фестивалів, між ними, на Українському Фестивалі ЗСА (Голмдел, Н. Дж.), на Фестивалі Молоді (оселя „Верховина"), на Фестивалі „Весна" (Саскатун, Канада), на Українському Фестивалі у Дофин, Ман., в Айзенгавер Парку та на Союзівці. Для „Іскри" концертові виступи мали особливе значення і тому ансамбль завжди приготовляв на такі імпрези спеціяльну програму.

Оркестранти ансамблю „Іскра" (зліва): Олесь Кузишин, Богдан Кузишин, Олесь Бундзяк і Ярослав Палилик.

будучи тої думки, що пересічна танцювальна музика не надається до естради. Члени ансамблю надіються, що в майбутньому українські оркестри легкого жанру будуть мати більше нагод виступити в концертових програмах, на які приготовлять відповідний репертуар.

„Іскра" сердечно дякує великій українській громаді за довготривалу підтримку. Розїжджаючи по терені Америки і Канади, ми запізнали багато нових приятелів і побачили та пережили багато цікавого. Це все завжди залишиться з нами у приємних споминах. Ми мали нагоду співпрацювати з багатьма українськими виконавцями, а це у великій мірі причинилося до нашого мистецького розвитку. А найголовніше, завдяки „Іскрі" це, що дев'ять років тому почалось музичним задумом, сьогодні завершується глибокою приязню між нами, членами „Іскри", яка завжди єднатиме нас.

За це все — щиро дякуємо!

Олесь, Богдан, Славко, Олесь

У ТРЕТЮ НЕВИМОВНО БОЛЮЧУ РІЧНИЦЮ СМЕРТИ
нашого Найдорожчого
МУЖА, БАТЬКА І ДІДА

св. п.

Володимира Вадюка-Луцького

будуть відправлені

ЗАУПОКІЙНІ СВЯТІ ЛІТУРГІЇ

в дні 10-го серпня ц. р. о год. 10-ій ранку в Нортгамптоні, Па. в церкві св. Івана Хрестителя;
22-го серпня ц. р. в церкві св. Йосафата в Бетлегемі, Па.;
28-го серпня ц. р. в Марборі, Н. Дж. в церкві св. Володимира
і 28-го липня ц. р. в Люрді.

Про молитви за спокій душі св. п. Володимира просить — ДРУЖИНА, ДОНЬКИ І ВНУКИ

В ДЕСЯТУ РІЧНИЦЮ СМЕРТИ
нашого Дорогого
МУЖА, БАТЬКА І ДЗЯДЗЯ

бл. п.

МИКОЛИ ЧЕРНИКА

буде відправлена

СВЯТА ЛІТУРГІЯ і ПАНАХИДА

у середу, 6-го серпня 1986 р., о год. 8-ій ранку в українській католицькій церкві Святої Трійці в Кергонксоні, Н. Й.

Просимо Рідних, Друзів і Знайомих в цей день згадати Покійного у своїх молитвах.

РОДИНА

ФУНДАЦІЯ УКРАЇНСЬКОГО ВІЛЬНОГО УНІВЕРСИТЕТУ

ділиться сумною вісткою з Членами Фундації, Професорами і Студентами УВУ та Українською Громадою, що у п'ятницю, 25-го липня 1986 р. відійшов у Вічність

бл. п. інж.

ІВАН КРАВЧУК

довголітній активний член і меценат Фундації УВУ.

•

Опечаленій Дружині та Родині Покійного складаємо вислови глибокого співчуття.

Управа Фундації УВУ

Повідомляємо, що з Волі Всевишнього, заосмотрений Найсвятішими Тайнами, відійшов у Вічність у неділю, 27-го липня 1986 р. наш Найдорожчий БАТЬКО, БРАТ, ВУЙКО І СВАТ

бл. п.

Богдан Стефанишин

проживши 72 роки.

Уродженець м. Сокаля, поет, учасник 1-ої Української Дивізії „Галичина", активний член Українського Патріярхального Товариства і Комітету Об'єднання Надбужанців, бувший член мішаного хору „Кобзар".

ПАРАСТАС у п'ятницю, 1-го серпня 1986 р. о 6-ій год. веч. у похоронному заведенні Насевичів, 109 E. Tabor Rd., Philadelphia, Pa.

ЗАУПОКІЙНА СВЯТА ЛІТУРГІЯ відправиться в суботу, 2-го серпня, о год. 9.30 ранку в українській католицькій церкві Благовіщення ПДМ у Melrose Park, Pa., **а звідти на цвинтар св. Марії у** Fox Chase, Pa.

ВІЧНА ЙОМУ ПАМ'ЯТЬ!

Горем прибиті:
син — ЮРІЙ з дружиною МАРІЙКОЮ
сестра — МАРІЯ СТЕФАНИШИН
брат — ЕВГЕН з дружиною ОЛЬГОЮ
свати — ЕЛЕНА І ВОЛОДИМИР МАТИЄВИЧІ
ближча і дальша Родина

•

Замість квітів на могилу просимо складати пожертви на охорону воєнних могил, УОКЦентр у Філядельфії і Товариство св. Софії.

У глибокому смутку повідомляємо Приятелів і Знайомих, що наш МУЖ, БАТЬКО І ДІДУНЬО

бл. п.

ІВАН БРИНЧАК

заснув у Бозі в понеділок, 21-го липня 1986 р. Покійний народився 16-го квітня 1923 р. в Либохорі.

ПОХОРОН відбувся у п'ятницю, 25-го липня 1986 р. в церкві Чесного Хреста в Асторії, Н. Й., а звідти на цвинтар св. Духа в Гемптонбурґу, Н. Й.

Родина висловлює найщирішу подяку всім, що звеличали пам'ять Покійного участю в похоронах, жертвували на Служби Божі і добродійні цілі та квіти.

У сороковий день смерти

в суботу, 30-го серпня 1986 р., о год. 8-ій ранку відбудуться

ЗАУПОКІЙНІ ВІДПРАВИ

в церкві Чесного Хреста в Асторії, Н. Й.

Засмучені:
дружина — КАТЕРИНА
дочки —
МАРІЯ РІЗНИК з мужем МИРОСЛАВОМ
НАТАЛКА СЕМКО з мужем ПЕТРОМ
ХРИСТИНА ЗИГОМАЛИС з мужем ХРИСТОФОРОМ
внуки — МИХАЙЛО, ГРИГОРІЙ, НИКОЛА, ЛАВРА І ПАВЛО

Реґіональне Об'єднання Ярославщина та окраїни Засяння

запрошує членів, земляків і бувших учнів та професорів ярославської української гімназії на

2-гу РЕҐІОНАЛЬНУ ЗУСТРІЧ

що відбудеться

4-го і 5-го жовтня 1986 р. в Чикаґо, Ілл. в залі катедри св. о. Миколая

Детальна програма зустрічі буде оголошена пізніше.

Зголошення до участи разом з оплатою: 25.00 дол. від особи і замовлення на нічліг просимо надсилати до 20-го вересня на адресу скарбника ЯРОКЗА:

СТЕПАН МЕРЗА
2320 West Iowa Street, Chicago, Ill. 60622

Президія ЯРОКЗА

На „Вовчій Тропі"...

(Закінчення зі стор. 1)

Лада Онишкевич; табір називається „Юначка в двох світах" і має 65 учасниць.

Окрім того відбувся третій Крайовий Вишкільний Табір, який закінчився в сам День Пластуна у неділю, 20-го липня. Комендантом табору був пл. сен. Петро Содоль, бунчужним — ст. пл. Евген Дувалко, писарем — ст. пл. Роман Білинський.

Постійним капеляном на оселі цього року є ст. пл. о. Іван Кащак, а медична опіка є в руках пань Копистянської, Турчин і Вуд.

Цього року, перший раз за довгі роки табори не мали показових виступів. Натомість в суботу, 19-го липня, о год. 1-ій по полудні були відвідини таборів і в тому часі батьки і гості мали нагоду завітати до кожного табору. Від год. 2-ої до 5-ої було дозвілля. Відтак в год. 8-ій вечора в таборі новачок відбувся новацький вогник. Вогником проводили братчики і сестрички таборів, а новацтво співало пісні і списувалось скечами.

О год. 9:15 вечора відбулась юнацька ватра в таборі юнаків, на яку прибули обидва юнацькі табори, табір КВТ і старші новацькі рої. Також присутніми на ватрі були голова КПС пл. сен. Ігор Сохан і Начальний Пластун пл. сен. Юрій Старосольський. Головною точкою ватри було іменування п'ятьох розвідувачів до степеня скобів/вірлиць. Іменуванням переводили крайові коменданти пл. сен. Христя Ковч і ст. пл. Орест Український. Третю юнацьку пробу одержали такі пластуни: Тарас Ганкевич, Лада Гапій, Роман Грицин, Уляна Коропецька і Дора Хом'як. Відтак юнацькі табори забавляли батьків і гостей численними скечами і піснями і ватру закінчено у веселій атмосфері.

В неділю, 20-го липня, всі табори, батьки і гості зібрались біля таборової каплички о год. 9:30 ранку на Служ бу Божу, яку правив ст. пл. о. І. Кащак. По Богослужен ні відбулось заприсяження Начального Пластуна пл. сен. Юрія Старосольського, який отримав цю почесть третій раз. Заприсяженням проводив голова Пластової Ради пл. сен. Петро Содоль. Між присутніми були: голова Крайової Пластової Старшини пл. сен. І. Сохан, крайові коменданти пл. сен. Х. Ковч і ст. пл. О. Український, пл. сен. Юрій Ференцевич, пл. сен. Тарас Дурбак, пл. сен. Іванна Ганкевич, пл. сен. Роман Барановський, пл. сен. Ярослав Падох, адміністратор оселі пл. сен. Андрій Ластовецький, пл. сен. Уляна Старосольська і інші. Після заприсяження відбулась дефіляда.

Біля 12-ої години полудня відбулось закриття двотижневого Крайового Вишкільного Табору. Кожний таборовик одержав свій індекс до третьої проби, а деякі дістали пластові відзначеня. Табір закінчено молитвою і словом від коменданта.

Відтак від год. 11-ої до 5-ої було дозвілля. В тому часі таборовики з батьками й приятелями їздили до міста, оглядали оселю, купались в басейні й забавлялись.

Усі виховно-вишкільні табори скінчились в суботу, 26-го липня. Відтак почався спортово-вишкільний табір який триватиме до 9-го серпня. Крім того відбудеться юнацький вишкіл в днях 9-17-го серпня і новацький вишкіл в днях 9-23-го серпня.

Іменування Начального Пластуна пл. сен. Юрія Старосольського.

П'ять учасників табору КВТ одержують третю пробу під час ватри.

Казка „Подоляночка" в Нюарку

У неділю, 22-го червня ц. р.,у вщерть заповненій залі св. Івана Хрестителя в Нюарку, Н. Дж., дуже успішно відбулась вистава казки-пантоміми п. з. „Подоляночка". Казку представило Музичне Дошкілля при Українському Музичному Інституті Америки і в ній виступило разом 32 дітей під проводом Марти Шлемкевич-Савицької.

Костюми дітей були роботи Ліди Колатало-Марр. Працю дарували безкоштовно такі особи: Марія Голіната приготовила афіші, а їх друком зайнявся Ігор Лабенський; декорації виготовили Марія Голіната та Григорій Гивель; Богдана Симчик оформила і перевела ломку програмки у фірмі „Компютопринт" Богдана Чайківського; посилення звуку було в руках Олега Канюки.

За солідну підтримку Музичного Дошкілля взагалі та цьогорічної казки зокрема Марта Савицька висловила особливу подяку й признання матерям дітей шкілки, у руках яких була вся продукція вистави та приготовлення буфету. М. Савицька теж дякувала Несторові Голинському та Романові Турянському за допомогу при розставленні декорацій.

Після закінчення казки діти Музичного Дошкілля одержали дипломи шкілки та дитячі сорочинки із написом „Музичне Дошкілля" із супровідною усміхненою ноткою.

Цього року Музичне Дошкілля дістало щедру фінансову допомогу низки спонзорів, при допомозі яких продовжується традиційну вже допомогу сиротам. Отже, йдучи за гаслом „Діти-дітям", чистий дохід із цієї імпрези в сумі 2000 долярів зложено в банку „Самопоміч" в Нюарку на потреби українських сиротинців в Бразилії.

С. Р.